నల్లడబ్బు
అనామకుడు

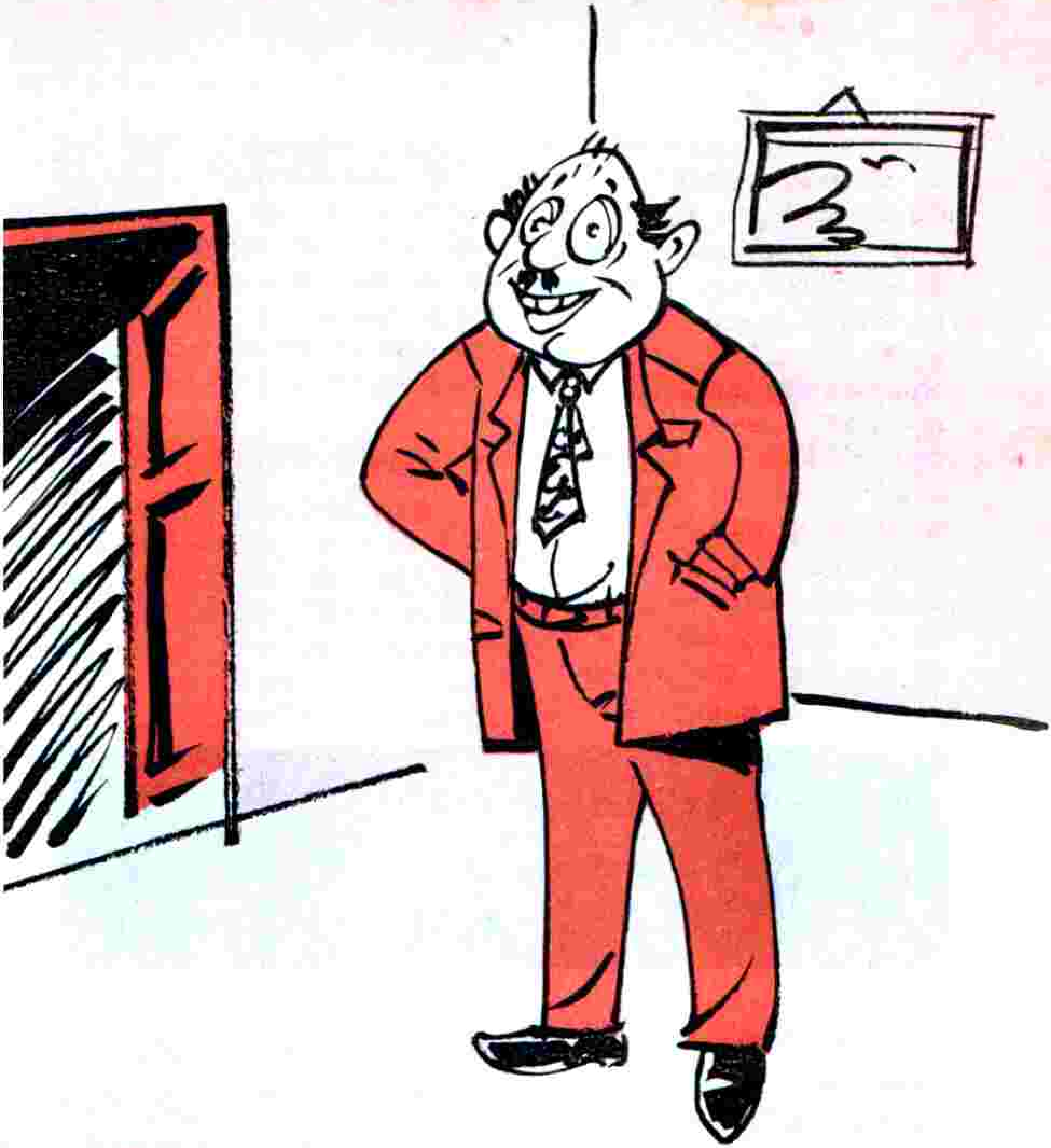

ఉపోద్ఘాతం:

"గోదావరి నదికీ, వంద నోటుకీ ఓ పోలిక ఉంది. రెండూ నాసిక్‌లోనే పుడ్తాయి" అన్నాడు శర్మ ఉపోద్ఘాతంగా.

శర్మ నా ఫ్రెండు. రిజర్వ్ బ్యాంక్‌లో పని చేస్తున్నాడు. నాకు బ్యాంకులు, తత్సంబంధమైన విషయాల్లో అనుమానాలు కలిగినప్పుడు శర్మనే అడుగుతుంటాను. శర్మకి చెప్పడంలో ఇష్టం ఉండడంవల్ల విడమర్చి అన్నీ విపులంగా వివరిస్తూంటాడు.

చాలా రోజులుగా నల్లధనం గురించి నాకున్న అనుమానాన్ని అడిగితే సమాధానంగా చెప్పడం మొదలెట్టాడు శర్మ.

నా అనుమానం క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే! దేశంలో ఎన్నో కోట్ల నల్లధనం ఉందంటున్నారు కదా! దేశంలోని డబ్బంతా ప్రభుత్వం, రిజర్వ్ బ్యాంక్‌ల ద్వారానే చెలామణిలోకి వస్తుంటుంది కదా? మరి ఆ డబ్బులో నల్లడబ్బుని విడగొట్టేసి, ఆ నల్లడబ్బు ఉన్న వాళ్ళ దగ్గర లాగేసుకోవచ్చుకదా? కొన్ని వేలో, లక్షలో వందరూపాయలవో, పది రూపాయలవో కట్టలు పట్టేసుకుంటే సరిపోదా?

ఈ విషయంలో ఇన్‌కమ్ టాక్స్ డిపార్ట్‌మెంట్‌వాళ్ళు, పోలీసువాళ్ళు బ్యాంకుల సహాయం తీసుకోవచ్చుకదా? వాళ్ళకి కరెన్సీ నోట్ల గురించి బాగా తెలుస్తుందికదా?

తెలుగు కథ

నా అనుమానం అంతా విని ప్రారంభించాడు శర్మ.

ఓ వందరూపాయల నోటుని చూపించి ఇది నల్లదాకాదా అంటే చెప్పలేం. ఆనోటు ఏ పరిస్థితుల్లో ఎవరి దగ్గరుంటుందో దాన్నిబట్టి నలుపు, తెలుపు అన్న విశేషణం చేర్చగలం. నీకో వందనోటు కథ చెప్తాను. అదివింటే, నీకు విషయం బాగా అర్థమవుతుంది.

కథారంభం:

పవిత్ర గోదావరి నది జన్మించిన త్రయంబకేశ్వరంబునకు సమీపంబునందున్న నాసికా నగరంబునందు ఓ ముద్రణాలయంబు కలదు. అందు ప్రతిదినము లక్షలకొలది రూపాయ నోట్లు ముద్రింపబడుచుండును. అనుదినమటుల జన్మించుచున్న నోట్లలో పందొమ్మిది వందల తొంబదియవ సంవత్సర ప్రారంభమున ఒక వంద రూపాయల నోటు ఉద్భవించెను. అది కొన్ని దినములు మరి తొంబది తొమ్మిది నోట్లతో కలిసి ఒక కట్టతో ఆ ముద్రణాలయమునందే పడి యుండెను. అనంతరం ఒక శుభ దినంబున వెలుపలికి వచ్చెను.

4 ఫిబ్రవరి 1990:

ఆ వందరూపాయలనోటు ఇంకో 99 నోట్లతో కలిసి ఒక కట్టగా మారింది. అలాంటి ఇంకా కొన్ని కట్టలు కలిసి ఒక పెట్టెలోకి చేరాయి. అలాంటి ఇంకాకొన్ని పెట్టెలు కలిసి పోలీస్ బందోబస్తీతో హైదరాబాద్ రిజర్వ్‌బ్యాంక్‌కి వచ్చాయి. అక్కడ అనుమతి లేకుండా ఎవ్వరూ ప్రవేశించడానికి వీలులేని ఓ మారుమూల చీకటి గదిలోకి చేరింది ఆ నోటు.

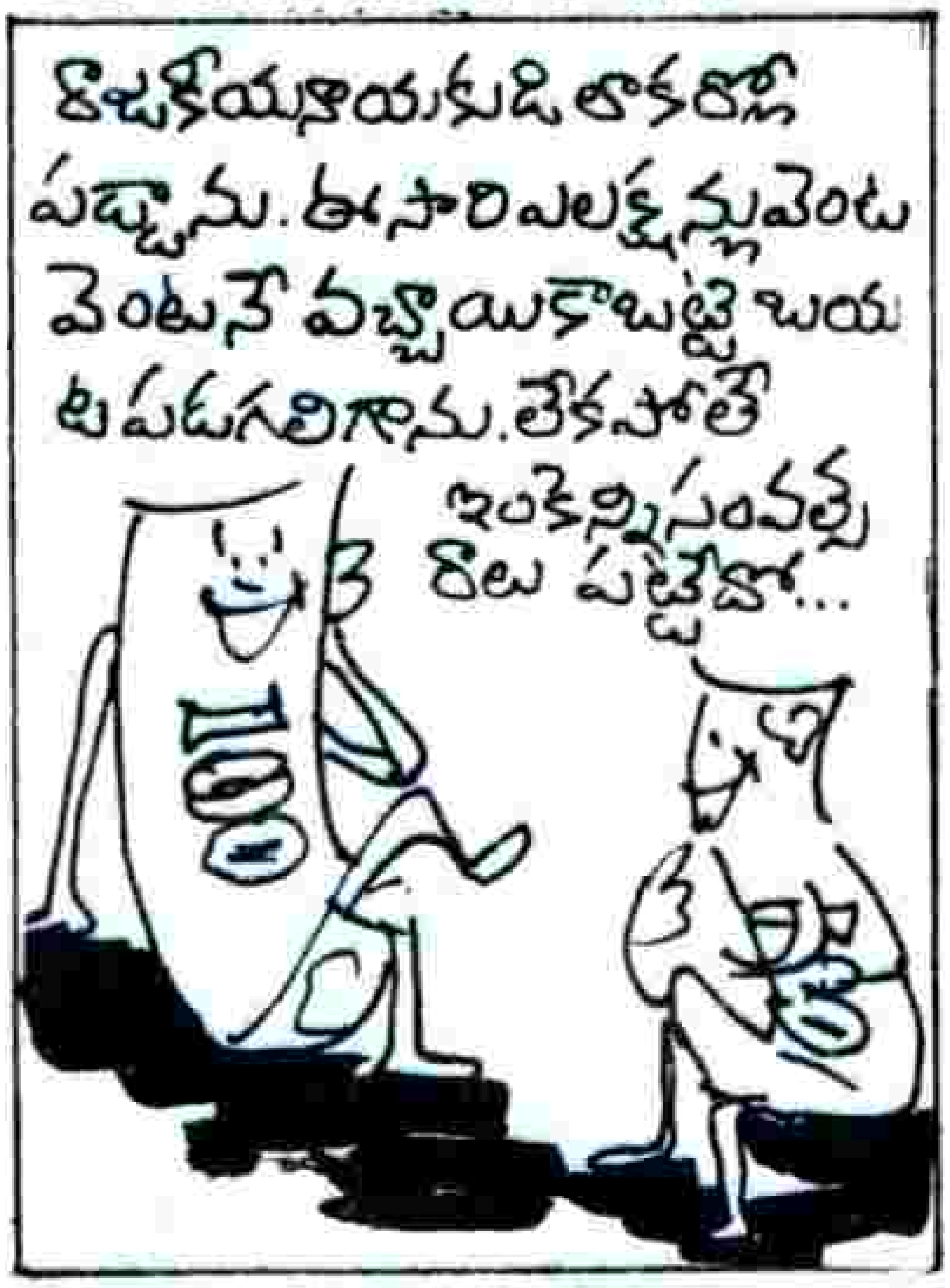

4 మార్చి 1990:

నెల రోజులుగా ఓ మూల పడి మూలుగుతు

న్న ఆ వందరూపాయల నోటు తన కట్ట మిత్రులతో కలిసి విశాఖపట్నం ప్రయాణ మైంది. మర్నాటికి అక్కడకి చేరి స్టేట్‌బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా వారి కరెన్సీ చెస్ట్‌లోకి చేరింది. అక్కడా దానికి హైదరాబాద్‌గతే పట్టింది. మరో నెల రోజులదాకా గాలీ, వెలుతురూ రాని ఒక పెద్ద ఇనపగోడల గదిలో బంధింపబడింది.

4 ఏప్రియల్ 1990:

గోవిందరావు కలెక్టరాఫీసులో గుమాస్తా. నాలుగేళ్ళుగా ఉద్యోగం చేస్తున్న గోవిందరావు తన పొదుపు అలవాటుతో నెలనెలా కొంతగా డబ్బు మిగుల్చుకోగలిగాడు. ఆ డబ్బునతడు స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా వాళ్ళ మెయిన్ బ్రాంచిలో సేవింగ్స్ బ్యాంక్ ఎక్కౌంట్‌లో ఉంచుతుంటాడు.

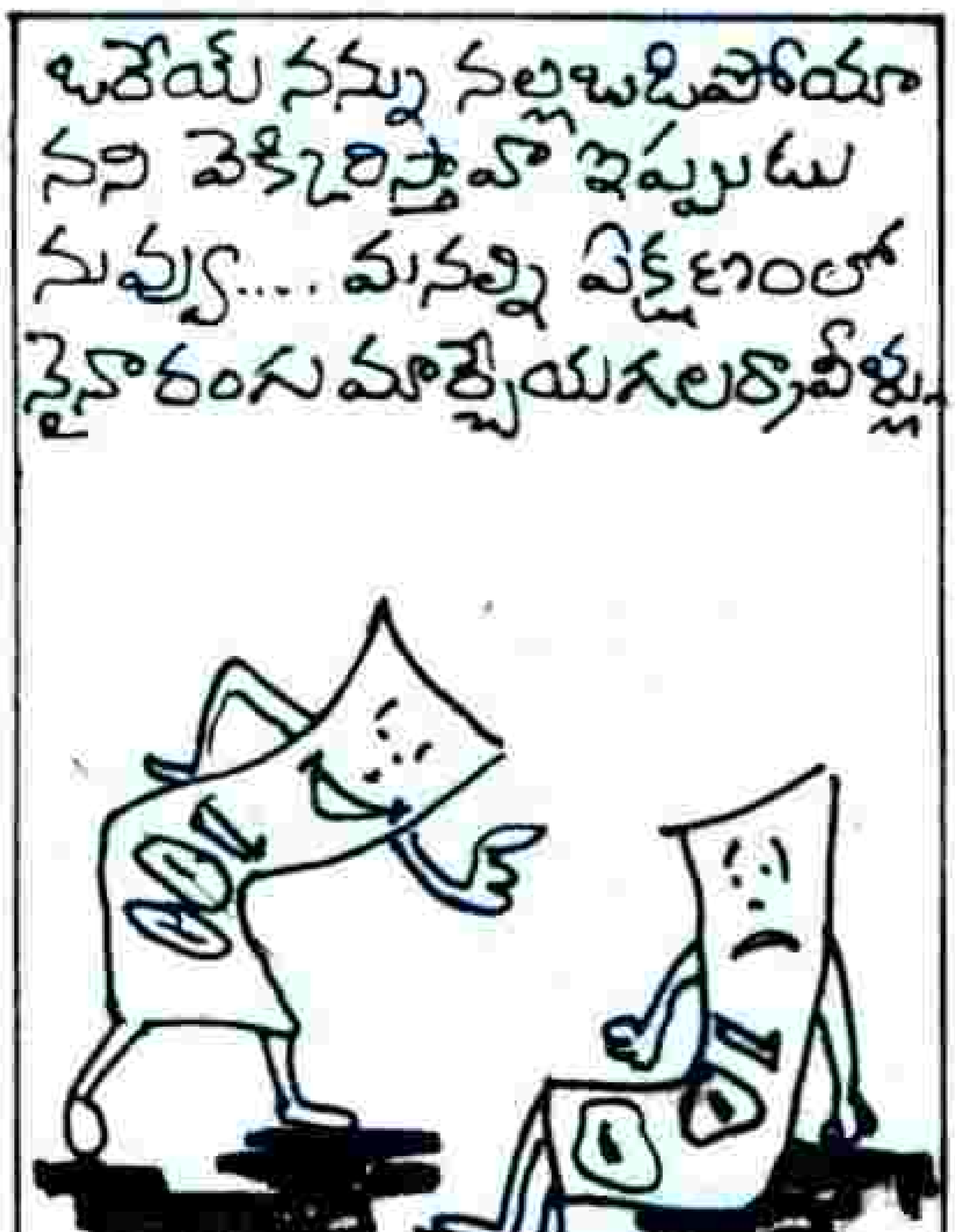

అతనికి పెళ్లయి ఓ సంవత్సరమవుతోంది. ముందు రోజు భార్యకి కాస్త నలతగా ఉంటోందంటే లేడీ డాక్టర్ దగ్గరకి తీసుకెళ్ళా డు. లేడీ డాక్టర్ పరీక్ష చేసి అతను తండ్రి కాబోతున్నాడన్న శుభవార్త చెప్పింది. గోవింద రావు భార్య కోసం కొన్ని టానిక్కులు రాసి ఇచ్చింది.

అవి కొనడానికి డబ్బు అవసరమై బ్యాంక్‌కి వెళ్ళాడు గోవిందరావు.

అంతకుముందు రోజుదాకా ఇనపగోడల జై లులో మగ్గిన వంద రూపాయల నోటు ఆరోజే ఆ బ్రాంచి క్యాషియర్ దగ్గరకి చేరింది. ఆ వందనోటు గోవిందరావు దగ్గరకి వచ్చింది.

గోవిందరావు జగదంబా సెంటర్ దగ్గర్లోని మెడికల్ షాప్‌కి వెళ్ళాడు. తనక్కావల్సిన మందులకి టానిక్కులకి అరవైపైనే అయింది. ఆ వంద రూపాయలనోటు, ఆ మెడికల్ షాప్ యజమాని గుప్తా చేతుల్లోకి వెళ్ళింది. అక్కడ నుండి డబ్బు పెట్టెలోకి వెళ్ళింది. ఆ నోటు అప్పటికింకా నల్లడబ్బు కాలేదు.

4 మే 1990

జగదంబా సెంటర్లోని తన మందుల కొట్టు తెరుచుకు కూర్చున్నాడు గుప్తా. అతనికి ముందురోజే ఓ విషయం తెలిసింది! డ్రగ్ ఇన్‌స్పెక్టర్‌గారొకసారి తన కొట్టుకి చెకింగ్‌కోసం ఈరోజు వస్తున్నారని. (ఇలాంటి విషయాలు ఎంతో రహస్యంగా జరుగుతాయనీ, గుప్తాకిత ప్ప ఇంకెవ్వరికీ ఆరోజు చెకింగ్ వుందని తెలియదనీ శర్మ జోకు వేశాడు. అయితే అది ఈ వందనోటు కథకి అనవసరం).

గుప్తాకి ఎవరు వస్తే ఎలా మర్యాద చెయ్యాలో బాగా తెలుసు. ఇన్నాళ్ళ వ్యాపారం అతనికెన్నో విషయాలు నేర్పింది.

డ్రగ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ ధర్మారావు గుప్తాకొట్టుకి వచ్చాడు. గుప్తా ధర్మారావుకి కూల్‌డ్రింక్ ఇప్పించి, అతని కుటుంబ విషయాల గు రించి మాట్లాడసాగాడు. ధర్మారావు మధ్యలో ఒకసారి కొట్లో మందుల గురించి మాట్లాడబో తున్నట్లు నటించాడు. వెంటనే గుప్తా ఒక చిన్న కవర్ తీసి ధర్మారావుకిచ్చాడు. ఆ కవర్‌ని తన బ్రీఫ్‌కేస్‌లో వేసుకుని ధర్మారావు వెళ్ళిపోయా డు.

కవర్‌లో కొంత డబ్బు ఉంటుందని తెలి సిన ధర్మారావుకి అది ఎంత ఉంటుందో కూడా తెలుసు. కవర్‌లో ఎంత డబ్బు పెట్టాలో గుప్తాకి బాగా తెలుసు.

ఆ కవర్‌లో ఉన్న డబ్బులో ఉంది ఆ వంద రూపాయల నోటు. అప్పుడు ఆ వందనోటు నల్లధనమైంది.

★ ప్రపంచంలోని అన్ని ప్రాంతాల పిల్లలు అమితంగా అభిమానించే చాక్లెట్లు కొందరు పెద్దవాళ్ళకీ ఇష్టమే. మామిడిరసపు రుచులతో, కాఫీ, కొబ్బరి రుచులతో ఈనాడు ఎన్నెన్నో రకాల చాక్లెట్లు మార్కెట్లో పుష్కలంగా లభించినా పాలతో, కోకో మిశ్రమాలతో తయారైన రుచికరమైన ఖరీదైన క్యాడ్‌బరీ, ఫైవ్‌స్టార్లంటేనే చాలామందికి ఇష్టం. ఇక స్కూలు విద్యార్థులైతే తమ పుట్టినరోజు మర్నాడు స్కూలుకి చాక్లెట్ల డబ్బాలు తీసుకువెళ్తారు తమ టీచర్లకీ, మిత్రులకీ పంచిపెట్టడానికి. పాలు, పంచదార, కోకో, ఇంకా మరికొన్ని మిశ్రమాలతో తయారుచేసే చాక్లెట్ల పంపిణీ దేశంలోని మారుమూల గ్రామాలవరకూ వ్యాపించింది. అయితే ఇంతగా బాలప్రపంచంలో స్థానం సంపాదించుకున్న చాక్లెట్ మొట్టమొదట ఎక్కడ తయారైందీ అని సందేహం రావటం సహజమే! తొలిసారిగా స్పానిష్‌వాళ్ళు 1520లో యూరప్‌లో చాక్లెట్‌ని తినిచూశారు. ఆ తరువాత చాక్లెట్ వ్యాప్తిచెందినా మొట్ట మొదటి చాక్లెట్ ఫాక్టరీ జర్మనీలోని బెర్లిన్ నగరంలో 1756లో ప్రారంభమైంది.

ధర్మారావుకిచ్చిన డబ్బుని గుప్తా తన జమా ఖర్చుల పుస్తకంలో ఎక్కడ జమగా చూపించాడో, ఎలా ఖర్చుగా రాశాడో తెలియదు.

నెల జీతం తప్ప మరో ఆదాయం లేదని ఇన్‌కమ్‌టాక్స్ డిపార్ట్‌మెంట్‌కి చెప్తున్న ధర్మారావు ఆ డబ్బునెక్కడ దాస్తాడేమరి.

అక్కడ ఆ క్షణాన!

నాసిక్‌లోకానీ, హైదరాబాద్‌లోకానీ, విశాఖపట్నం స్టేట్‌బ్యాంక్‌లో కానీ, గోవిందరావు జేబులోకానీ నల్లధనం కాని **ఆ వంద నోటు ధర్మారావు బ్రీఫ్‌కేస్‌లో మొదటి సారిగా నల్లబడింది.**

4 జూన్ 1990

ధర్మారావు కూతురు పుట్టినరోజది.

పుట్టిన రోజుకి మంచి ఫ్రాక్ కొనాలని కొట్టుకు వెళ్ళాడు ధర్మారావు. అక్కడున్న చిరునవ్వుల సేల్స్‌గర్ల్ సరళ అతనికి ఎన్నో రకాల డిజైన్ల ఫ్రాక్‌లు చూపించింది. అందులో తనకి నచ్చిన ఫ్రాక్ తీసుకుని బిల్ తీసుకుని డబ్బిచ్చి బయటకి నడిచాడు.

బిల్ ఇచ్చి డబ్బు తీసుకున్నాడు యజమాని.

అంతకుముందు వారం రోజులుగా సరళ చేసిన అమ్మకాలకి కమీషన్‌గా వందరూపాయలిచ్చాడు యజమాని.

అలా సరళకివ్వబడింది ఆ వంద నోట్.

అయితే బట్టల కొట్టు యజమాని ఆ డబ్బుని బిల్ రాసి తీసుకున్నాడు. అలా తీసుకున్న ఆ డబ్బుని సరళకి కమీషన్‌గా ఇచ్చాడు. అది జీతం లాంటిది.

అమ్మకం, జీతం నల్లధనం కిందరావు.

అంతవరకు నల్ల ధనం అనిపించుకున్న ఆ వందనోటు ఎకౌంట్ చెయ్యబడి నలుపు

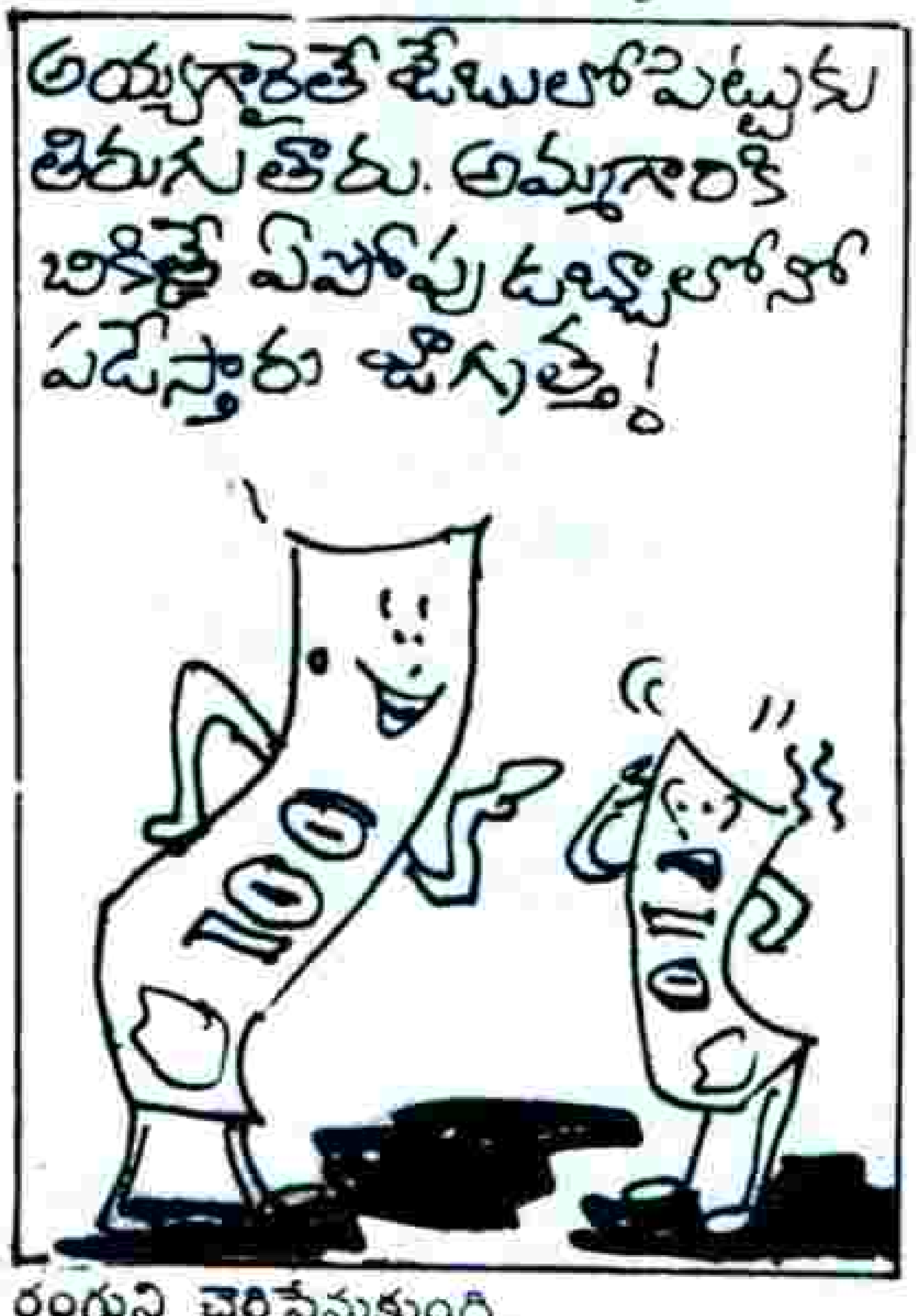

రంగుని చెరిపేసుకుంది.

మర్నాడు సరళ ఆ వందనోటుని బెంగుళూర్‌లో ఉన్న తనతండ్రికి ఒక కవర్‌లో పెట్టి పంపించింది. (నిజానికి కవర్‌లో డబ్బు పెట్టి పంపించడం పోస్టల్ రూల్స్‌కి వ్యతిరేకం. అయితే అది ఆ నోటుని నల్లడబ్బుగా మార్చదు. ఇంక పోస్టల్ రూల్స్‌ని అతి క్రమించడం ఈ కథకి అప్రస్తుతం)

14 జూన్ 1990

సరళ నాల్గవ తమ్ముడికి దగ్గరున్న స్కూల్లో ఒకటవ క్లాసులో చేర్పడానికి తీసుకెళ్తే అయిదు వందలు డొనేషన్ కావాలన్నాడు ప్రిన్సిపాల్.

సరళ నాన్నగారికి సరళ తర్వాత నలుగురు మగపిల్లలు. ఆయన ఓ పెద్ద కంపెనీలో చిన్న గుమాస్తా. పిల్లల్ని చదివిస్తే పైకి వస్తారని ఆయన ఆశ.

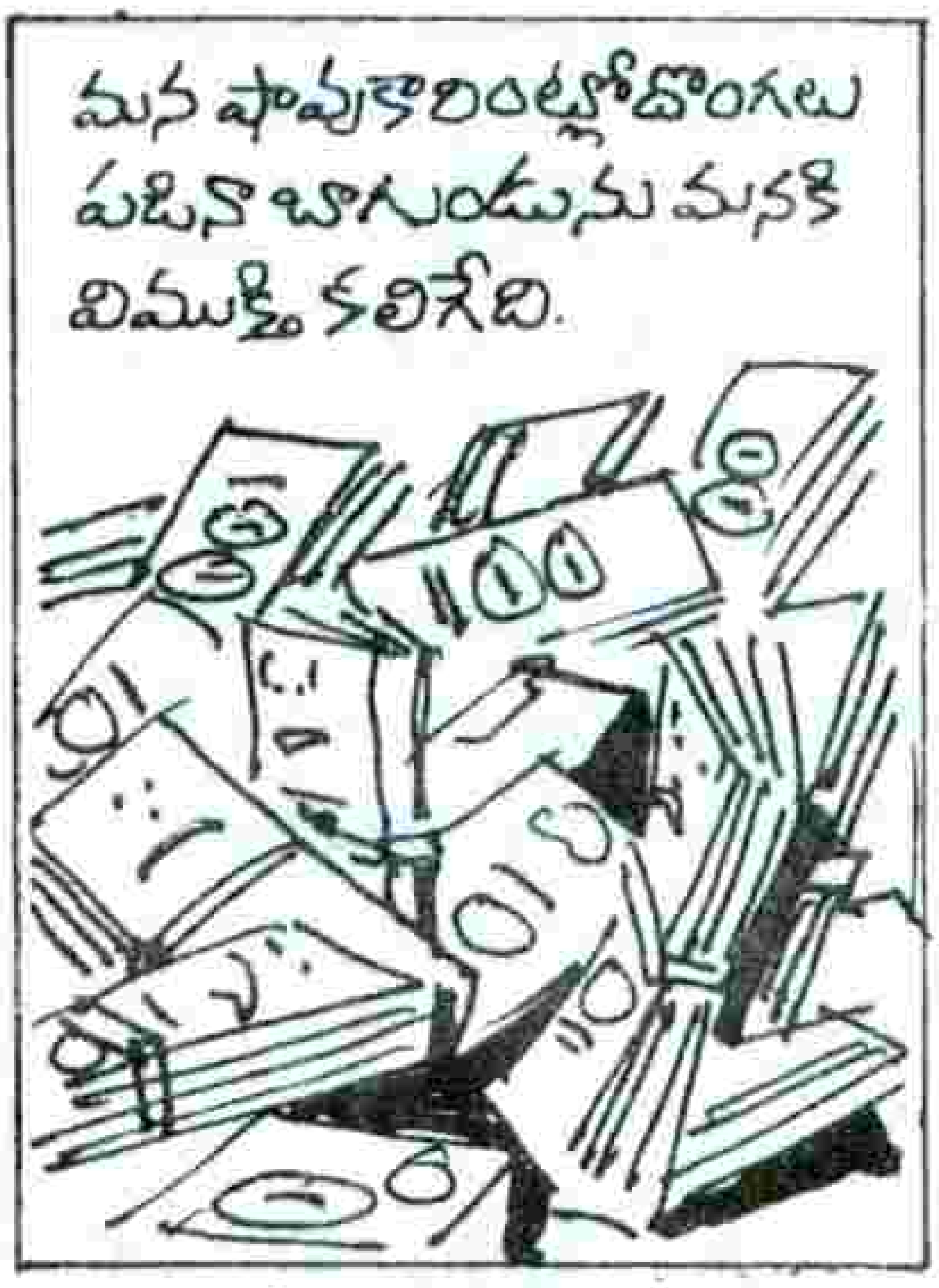

సరళ బి.ఎ. చదివిన తర్వాత తన అత్తయ్యా వాళ్ళు ఉంటున్న విశాఖపట్నం వెళ్ళి అక్కడే సేల్స్ గర్ల్‌గా పని చేస్తోంది. వేణ్ణీళ్ళకి చన్నీళ్ళు తోడయ్యాయి.

సరళ తమ్ముడి స్కూల్ ఎడ్మిషన్ కోసం ఇవ్వబడ్డ అయిదు వందల రూపాయల్లో, సరళ పంపిన నోటు కూడా ఉంది. పేరుకి డొనేషనేకానీ, దానికి రసీదులులేవు. అది ప్రిన్సిపాల్ బంగారప్ప దగ్గర నల్లధనంగా మారింది.

4 ఆగస్ట్ 1990

బంగారప్ప మల్లేశ్వరంలో ఓ ఇల్లు కట్టించుకుంటున్నాడు. అది నిజానికి ఇల్లుకాదు, ఓ పెద్ద బంగళా.

బంగారప్ప ఓ చిన్న పిల్లల స్కూలుని నడుపుతున్నాడు. అది చిన్న పిల్లల స్కూలే కానీ చిన్న స్కూలుకాదు. అక్కడ ఫీజులూ, డొనేషన్లూ కూడా చిన్నవికావు.

బంగారప్ప స్కూలుని బంగారు గుడ్లు పెట్టే బాతులానే పెంచుకుంటూ వచ్చాడు. స్కూలు కూడా అలాగే పెరిగింది.

అలా డబ్బుని పెంచి, ఇల్లుని కట్టిస్తున్నాడు బంగారప్ప.

ఆ ఇంటికి చాలా అధునాతనంగా అందంగా కట్టడానికి శ్రీనివాసన్‌ని కాంట్రాక్టర్‌గా పెట్టుకున్నాడు. శ్రీనివాసన్ చాలా పెద్ద కాంట్రాక్టర్. ఎన్నో పెద్ద బిల్డింగులు కట్టించాడు. అతనికి గవర్నమెంటు కాంట్రాక్టులు కూడా ఉన్నాయి.

శ్రీనివాసన్ ఇల్లు కట్టిస్తూ ఎప్పటికెంత అవసరమో, అంతా బంగారప్ప దగ్గర తీసుకుంటున్నాడు.

ఆ రోజు సిమెంట్ బస్తాల్ని తెప్పించడానికి తీసుకున్న అయిదు వేల రూపాయల్లో ఆ వంద నోటు కూడా ఉంది.

సిమెంటు బస్తాలు కొనడానికి కంట్రాక్టర్ తీసికున్నది నల్లధనం కాదు.

4 సెప్టెంబర్ 1990

శ్రీనివాసన్‌కి చాలా గవర్నమెంటు కాంట్రాక్టులున్నాయి. ఇంకా దేశ వ్యాప్తంగా ఎన్నో కాంట్రాక్టులు తీసుకునే అభిప్రాయం ఉంది. ప్రతిసారి టెండర్ వేసినప్పుడు, శ్రీనివాసన్ కొందరు రాజకీయ నాయకుల్ని కలుసుకుంటుంటాడు. అవసరాన్నిబట్టి, వేసిన టెండర్ డిపార్ట్‌మెంట్‌ని బట్టి కలుసుకోవల్సిన రాజకీయ నాయకుల్ని, ఇవ్వాలసిన మొత్తాన్ని నిర్ణయించుకుంటాడు శ్రీనివాసన్. అతనికింత వరకూ ఈ విషయంలో పరాజయం లేదు. ఈసారి ఓ గవర్నమెంట్ కాంట్రాక్ట్ కోసం ఢిల్లీలో ఓ రాజకీయనాయకుణ్ణి కలుసుకున్నాడు శ్రీనివాసన్.

కాంట్రాక్ట్ తనకే ఇప్పిస్తానని వాగ్దానం వేశాడా నాయకుడు. (రాజకీయ నాయకులు కూడా ఎలక్షన్లప్పుడు ప్రజలకు చేసే వాగ్దానాలూ, పనులు చేస్తామని కాంట్రాక్టర్లకు చేసే వాగ్దానాలు వేర్వేరుగా చేస్తారుట) నాయకుడి

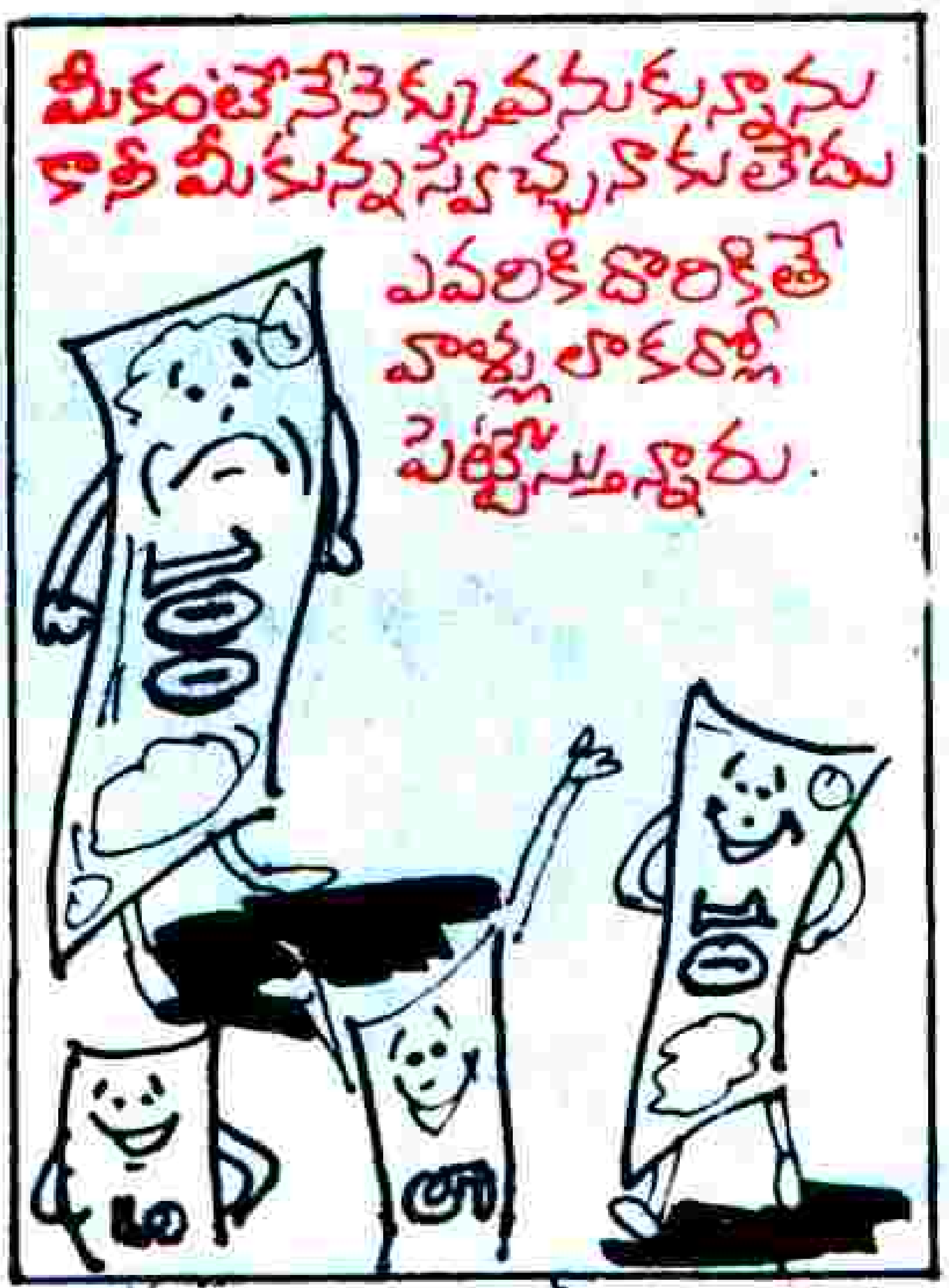

చేతికి చాలా వంద రూపాయల నోట్లు చేరాయి. అందులో ఉంది ఆ వంద రూపాయల నోటు నల్లగా.

4 అక్టోబర్ 1990

రాజకీయ నాయకుడికి తాను ఎన్నికయిన నియోజకవర్గం జన్మభూమికన్నా ముఖ్యమైంది. ఆ నియోజకవర్గంలోని ప్రజల బాగోగుల్ని స్వయంగా చూసుకుంటూంటాడు. ఎక్కడ ఏ గొడవయినా నాయకుడు తప్పకుండా అక్కడ హాజరయి తనకు చేతయినంత సాయం చేస్తుంటాడు.

అయితే సాయం చెయ్యడమంటే ఏంటన్న విషయంలో నాయకుడికి అనుమానాలు లేవు. తనకి ఎవరి అవసరం ఉందో, వాళ్ళకే అతని సాయం ఉంటుంది. ఇళ్ళు కాలితే, తను ఇచ్చిన ధనం ఇల్లు కాలిన వాళ్ళకే చెందాలన్న దురాశ లేదు నాయకునికి. ఆ తగలబడ్డ ఇళ్ళవాళ్ళు తన ప్రస్తుత పొజిషన్‌కి నష్టం కలిగించకుండా చూసే చిన్న నాయకులకి ఆ ధనం అందితే చాలు.

ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోని ఓ మారుమూల గ్రామంలో (అది నాయకుడి నియోజక వర్గంలోని గ్రామమే) ఏవో గొడవలయి, కొందరు చనిపోవడంతో, నాయకుడు అక్కడకి చేరాడు. మృతుల కుటుంబాల కోసం వెంటనే చందా ఇచ్చేశాడు. ఆ చందాలో ఉంది ఆ నల్లధనం. అయితే చందా నల్లధనం కానేకాదు.

చందాలు ప్రోగుచేసే ఓ పెద్ద మనిషి ఆ నోటుని సద్వినియోగ పరిచే ఉద్దేశంతో భద్రపరిచాడు.

4 నవంబర్ 1990

ఆ పెద్ద మనిషి ఆ నోటుని వాడేలోగానే, అది కాస్త చిరిగింది. ఆయన దాన్నక్కడో బ్యాంక్‌లో ఇచ్చేశాడు. అక్కడ నుండి అది అంచెలంచెలుగా ఢిల్లీలోని రిజర్వ్‌బ్యాంక్ చేరింది. మళ్ళీ చీకటి గదిలోకి వెళ్ళిందా నోటు.

ఆ చీకటి గదిలో కొన్నాళ్ళు గడిపాక, రిజర్వ్ బ్యాంక్‌లో పని చేస్తున్న ఇరవై రెండేళ్ళ చిన్నారి సుందరి సుకుమారమైన వేళ్ళ మధ్యన నలిగిందానోటు. ఆ నోటు రిజర్వ్ బ్యాంక్ ద్వారా ముద్రించబడిందనీ, చిరిగిపోయిన కారణంగా మళ్ళీ దేశంలోకి వెళ్ళనవసరం లేదనీ, దాన్ని దహనం చేసెయ్యవచ్చనీ చిన్న సంతకం రాసి ధృవీకరించింది ఆ చిన్నారి. అయినా మరి కొన్ని సంతకాలయ్యాక, ఇద్దరు ఆఫీసర్ల సమక్షంలో చిరిగిపోయిన పాత వంద రూపాయల నోటు తగలబెట్టబడింది, అలాంటి మరెన్నో పాత నోట్లతో పాటు.

ఉపసంహారం:

"ఇదీ ఆ వందనోటు కథ. ఇప్పుడు చెప్పండి ఆనోటు నల్లధనమా? కాదా?

అలా నోటునిబట్టి అది నల్లదో కాదో నిర్ణయించడం ఎలాగ?" అని అడిగాడు శర్మ.

నాకంతా అయోమయంగా అనిపించింది.

"ఇవి ప్రభుత్వం, బ్యాంకులు చేసే పని కాదండీ. మన మనస్సులోనే ఉంది ఆ నలుపు. నల్లధనం ఉండకుండా ఉండాలంటే కరెన్సీ నోట్లను కాదు తెలుపు చెయ్యాల్సింది, మన మనస్సులను" అంటూ ముగించాడు శర్మ.

నిజమేననిపిస్తోంది నాకు.
మీకేమనిపిస్తోంది?